

Аналіз тактичних дій жіночих футбольних команд-учасниць Ліги чемпіонів УЄФАКарпа І.Я.¹, Ріпак І.М.¹, Лобасюк В.С.², Шанта І.Ф.³¹Львівський державний університет фізичної культури ім. Івана Боберського²Львівський фаховий коледж спорту³Ужгородський національний університет

Анотація. Процеси, які спостерігаються у футболі серед жіночих команд, зокрема у проведенні Ліги чемпіонів УЄФА, вимагають розвитку та вдосконалення методів організації тренувальної та змагальної діяльності. Вирішення даної проблеми на сучасному етапі розвитку футболу, можливе лише шляхом інтенсифікації та індивідуалізації навчально-тренувального процесу. Прикладом цього є ігри Ліги чемпіонів УЄФА, де команди демонструють надзвичайно високі показники, які характеризують змагальну діяльність та визначають сучасні тенденції розвитку жіночого футболу у світі. **Мета роботи** полягає у визначенні особливостей тактичних дій провідних жіночих команд з футболу у матчах Ліги чемпіонів УЄФА. **Матеріали і методи дослідження.** Аналіз та узагальнення літературних джерел, теоретична інтерпретація та пояснення, педагогічне спостереження, елементи математичної статистики. **Результати дослідження.** Аналіз показників ефективності змагальної діяльності встановив, що високий пресинг став невід'ємною частиною гри провідних жіночих команд у матчах Ліги чемпіонів УЄФА 2021/2022 років. Встановлено, що французькі клуби очолюють рейтинг за показником інтенсивності пресингу їх показник знаходився в межах від 9,3 передач (Ліон) до 9,9 передач (ПСЖ). Найнижчі показники інтенсивності пресингу іксувалися у німецькій команді Баварія – 22,7 передачі. Отримані результати аналізу середньої кількості передач з флангу за гру, а також відсоток їх ефективності вказують на низьку їх ефективність, оскільки даний показник знаходиться в межах від 12% (Русенгорд) до 29,2% (Барселона), це впливає на результативність проведення атак після високих передач з флангу. Отримані результати дослідження свідчать, що для проведення ефективних атак провідними жіночими командами Ліги чемпіонів УЄФА, необхідно в середньому провести 10,3 атаки у ворота суперника. Найвищі показники кількості спроб проведення ефективних атак, встановлено у команди Барселона (5,5 атаки) та команди Челсі (5,6 атаки). **Висновки.** Результати дослідження змагальної діяльності провідних жіночих команд з футболу у матчах Ліги чемпіонів УЄФА вказують, що високий пресинг стає все більш ефективним через тенденцію до збільшення кількості коротких передач від воротаря. Це підвищує рівень захисту та інтенсивності пресингу, коли суперники шукають можливість побудувати атаку. Порівняльний аналіз виконання флангових передач провідними командами-учасницями Ліги чемпіонів УЄФА встановив, що високі передачі з флангу менш ефективні ніж гострі передачі низом. Тенденції розвитку сучасної гри у футбол, характеризуються високими оборонними лініями, що впливає на швидкі контратаки з низького пресингу, який став менше використовуватися жіночими командами. Лише окремі команди зазвичай віддають перевагу низькому захисному блоку.

Ключові слова: змагальна діяльність; жіночі команди; футбо; пресинг; тактика; Ліга чемпіонів; УЄФА.

Вступ. Змагальна діяльність у футболі – один з найбільш складних та варіативних процесів, який залежить від багатьох факторів: завдань, які стоять перед

командою; зовнішніх умов проведення матчу; типу турніру та рівня підготовленості партнерів та суперників (Дулібський, et al., 2021; Kostiukevych, et al., 2018).

Кожен з отриманих показників змагальної діяльності побудований на

завданнях, які реалізуються під час тренувального процесу (Кагра, et al., 2021; Шамардін, et al., 2011).

Сучасні тенденції розвитку футболу характеризуються високим показниками виступу футболістів у провідних турнірах та спонукають до постійних змін побудови навчально-тренувального процесу та (Дорошенко, et al., 2006; Khorokavyy, 2016; Наконечний, et al., 2022). Прикладом цього є ігри Ліги чемпіонів, чемпіонати світу та Європи, де команди демонструють надзвичайно високі показники, які характеризують змагальну діяльність та визначають рівень їх підготовленості (Карпа, et al., 2019; Jacobs, 2014).

У науковій літературі не так часто зустрічаються дослідження, присвячені змагальній діяльності жіночих футбольних команд (Соловей, et al., 2017; Terzis, 2022). Разом з тим, з метою виявлення загальних і специфічних закономірностей гри є важливим аналіз показників виступу жіночих команд з футболу. (Jacobs, 2014; Стасюк, 2016; Карпа et al., 2018).

Процеси, які спостерігаються в футболі за участю жіночих команд, зокрема у проведенні Ліги чемпіонів УЄФА, вимагають розвитку та вдосконалення методів організації тренувальної та змагальної діяльності. Вирішення даної проблеми на сучасному етапі розвитку футболу, можливе лише шляхом інтенсифікації та індивідуалізації навчально-тренувального процесу. Також актуальним є дослідженням показників змагальної діяльності провідних футболісток різного ігрового амплуа. Прикладом цього є ігри Ліги чемпіонів УЄФА, де жіночі команди демонструють надзвичайно високі показники, які визначають сучасні тенденції розвитку футболу у світі.

Однак відсутність праць, досліджень особливостей організації і проведення змагань з футболу серед жіночих команд, не узагальнені дані про команди-фаворити учасників провідного турніру Ліги чемпіонів УЄФА, не дозволяють встановити динаміку виступу провідних жіночих команд в системі змагань найвищого рівня з футболу.

Зв'язок з науковими планами та темами. Робота виконана згідно з темою науково-дослідної роботи Львівського державного університету фізичної культури на 2021-2025 рр. «Методологічні та організаційно-методичні основи раціональної підготовки спортсменів».

Мета дослідження полягає у визначенні особливостей тактичних дій провідних жіночих команд з футболу у матчах Ліги чемпіонів УЄФА.

Завдання дослідження:

1. Визначити показники інтенсивності пресингу провідних жіночих команд у матчах Ліги чемпіонів УЄФА.
2. Встановити показники кількості ударів у створ воріт після відбору м'яча провідних жіночих команд у матчах Ліги чемпіонів УЄФА.
3. Встановити показники ефективності проведення атак з флангу провідними жіночими командами у матчах Ліги чемпіонів УЄФА.

Матеріал та методи дослідження: аналіз та узагальнення літературних джерел, теоретична інтерпретація та пояснення, педагогічне спостереження, елементи математичної статистики.

Педагогічне спостереження проводилося впродовж всіх матчів Ліги чемпіонів УЄФА серед жіночих команд у сезоні 2021/2023 років. В ході дослідження було проаналізовано 20 ігор. У дослідженні використані показники змагальної діяльності 8 жіночих футбольних команд, які приймали участь у матчах Ліги чемпіонів УЄФА: Ліон, ПСЖ, Барселона, Челсі, Вольфсбург, Русенгорд, Манчестер Сіті, Баварія.

Для статистичної оцінки матчів використовувалися показники з офіційного сайту УЄФА (www.uefa.com).

Аналізувалася такі ігрові показники як: інтенсивність пресингу (PPDA), кількість ударів у створ воріт після відбору м'яча на третині поля суперника (RA3/S), показник ефективності виконання передач з флангу, середня кількість спроб проведення ефективних атак.

Інтенсивність пресингу визначалася за середньою кількістю передач м'яча, яку команда дозволили зробити супернику в

обороні та півзахисті, перш ніж відібрати у них м'яч.

Ефективно виконаною передачею з флангу вважалася передача, коли м'яч потрапив до партнера по команді.

Ефективною атакою вважали атаку, яка привела до удару по створу воріт.

PPDA – показник середньої кількості передач, які команда дозволила зробити супернику в обороні та півзахисті, перш ніж відібрати у них м'яч.

RA3/S – показник кількості ударів у створ воріт після відбору на третині суперника.

Результати дослідження та їх обговорення. Аналізуючи показники ефективності змагальної діяльності було зазначено, що високий пресинг став невід'ємною частиною гри. У сезоні 2021/2022 років фінальні раунди були зведені до одного матчу, що, можливо, змушувало тренерів застосовувати високий пресинг. Але повернення до домашнього і виїзного формату в матчах Ліги чемпіонів УЄФА підтвердило, що команди готові до високого пресингу. Незважаючи на те, що два німецькі клуби загалом надавали перевагу середньому пресингу, однак «Баварія» в окремих матчах активно використовувала високий пресинг, зокрема у матчі з «Русенгором», тим самим зупиняла розвиток атак суперників. Варто наголосити, що під час першого матчу в Швеції «Баварія» відібрала м'яч 18 разів на третині суперників. Цікаво, що «Русенгорд» зробив те саме 10 разів у матчі-відповіді, але з цих ситуацій зумів завдати лише один удар у створ воріт.

Гравці «Барселони» у матчах Ліги чемпіонів УЄФА застосовували високий пресинг. Після втрати м'яча усі гравці спрямовували свої зусилля на високий пресинг. Особливості пресингу команди «Барселони», це те, що команда діяла за схемою гри 1-4-4-2, а гравці лінії нападу рухалися разом, утворюючи першу лінію захисту та закриваючи лінії передачі півзахисникам суперника (Ade, et al., 2016).

Варто наголосити, що у півфінальному матчі «ПСЖ» та «Ліона»,

команда «ПСЖ» агресивно здійснювала пресинг гравця з м'ячем, що ускладнювало команді «Ліону» проходження середньої третини поля і змушувало гравців робити набагато більше передач, ніж зазвичай. У переможному матчі з рахунком 2:1 у Ліоні «ПСЖ» здійснив 13 відборів на третині суперника, шість із яких одразу призвели до удару у створ воріт.

Два французькі клуби очолюють рейтинг за показником інтенсивності пресингу їх показник знаходився в межах 9,3 передачі (Ліон) до 9,9 (ПСЖ). Найнижчі показники інтенсивності пресингу у німецької команди Баварія – 22,7 передачі. (PPDA) – середньої кількості передач, які вони дозволили зробити супернику в обороні та півзахисті, перш ніж відібрати у них м'яч. На рис. 1 зображено показник інтенсивності пресингу PPDA для восьми найкращих команд сезону (www.uefa.com).

Варто зазначити, що під час матчу в Ліоні команда «ПСЖ» дозволила команді «Ліону» зробити в середньому 6,98 передач, перш ніж відібрати м'яч. У матчі-відповіді проти «ПСЖ» показник PPDA «Барселони» становив 14,14 передач, а у фіналі – 15,32 передач, головним чином тому, що вони зберігали перевагу та не пресингували протягом другої половини двох ігор. Показник RA3/S – кількість ударів у створ воріт після відбору на третині суперника (www.uefa.com). Цей показник для восьми найкращих команд сезону відображено на рис. 2.

Загалом, високий пресинг стає все більш привабливим через тенденцію до збільшення кількості коротких передач від воротаря. Це прокладає шлях до кращого захисту та інтенсивного тиску, коли суперники шукають можливість будувати атаку.

Незважаючи на стиль комбінованої гри, що базується на володінні м'ячем, у команди «Барселони» були присутні і довгі передачі. Під час фіналу 12,3% з 543 передач були довжиною 30 метрів та більше.

передачі виконані суперником

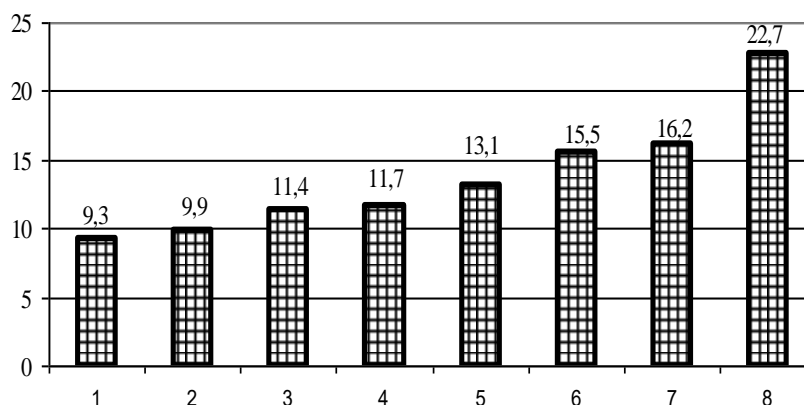

Рис. 1. Показник інтенсивності пресингу жіночих команд-учасниць Ліги чемпіонів УЄФА (PPDA), (рази)

1 – Ліон; 2 – ПСЖ; 3 – Барселона; 4 – Челсі; 5 – Вольфсбург; 6 – Русенгорд; 7- Манчестер Сіті; 8 – Баварія.

удари

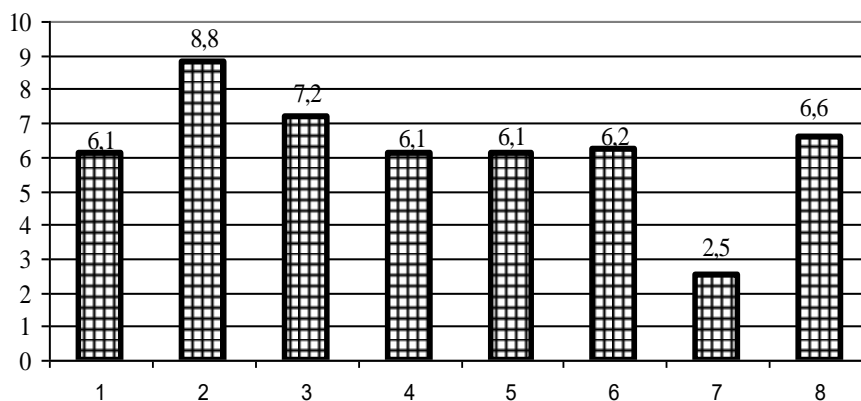

Рис. 2. Кількість ударів у створ воріт після відбору на третині поля суперника (RA3/S)

1 – Ліон; 2 – ПСЖ; 3 – Барселона; 4 – Челесті; 5 – Вольфсбург; 6 – Русенгорд; 7- Манчестер Сіті; 8 – Баварія.

Однак, більшість таких передач включали діагональні переведення гри, часто для того, щоб використовувати простір, створений внаслідок високого пресингу суперника.

Варто зазначити, що серед фахівців футболу виникла дискусія щодо можливої еволюції розвитку гри крайніх захисників, які, судячи із зауважень, були менш активними в змаганнях Ліги чемпіонів УЄФА, ніж у попередніх сезонах. Винятком стали показники крайніх захисників німецької команди Баварія, яким доводилося діяти на великій площі лівого флангу, коли відбувалася перебудова на три центральні захисники і

літералі. Тренери, усвідомлюючи, що простір за крайніми захисниками, які надмірно включаються до атак, створює можливості для контратак суперника, все частіше використовували крайніх захисників для підтримки атак та підстраховки, ніж для створення атак у широких зонах. Крім цього, команди, які працювали із двома «чистими» вінгерами, Барселона та Манчестер Сіті, менше поклалися на крайніх захисників. Коли флангові гравці грали високо і широко, крайнім захисникам залишалось менше можливостей для участі в атаках в останній третині футбольного поля. Крайні захисники «Челсі» переважно грали

високо, дозволяючи трьом нападникам об'єднатися на вузькому просторі атаки.

У матчах Ліги чемпіонів УЄФА важливим питанням було дослідження ефективності флангових атак. Традиційно висока флангова передача у штрафний майданчик суперника і удар головою завершилися лише трьома голами. Варто зазначити, що під час чвертьфіналу «Вольфсбург» проти «Челсі» виконав 56 флангових передач, однак лише 10 з них потрапили до одноклубників. Цікавим моментом даного матчу було те, що їх єдиний гол у матчі був забитий з пенальті (www.uefa.com).

Результати дослідження флангових передач, загалом показали, що центральні

захисники та воротарі справлялися з високими передачами з флангу, тому забивати голи після флангових передач важко. У фінальній грі «Барселона» проти «Челсі» зосередилася на виконанні гострих прострільних передач низом.

На рис. 3 показано середню кількість передач з флангу за гру, а також відсоток їх ефективності. Аналізуючи отримані результати, спостерігаємо низький відсоток їх успішності, який знаходиться в межах від 12,1% (Русенгорд) до 29,2% (Барселона), що казує на високий ризик втрати контролю м'яча та недоцільності їх виконання.

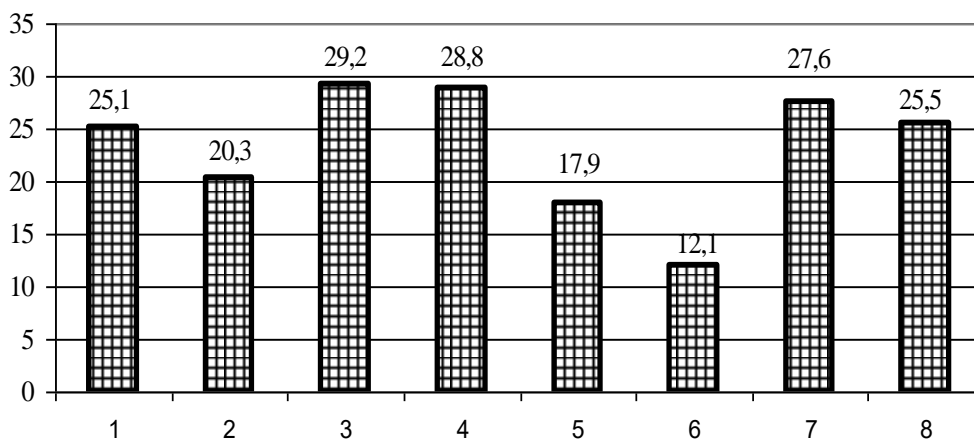

Рис. 3. Показники ефективності виконання передач з флангу провідних жіночих команд у матчах Ліги чемпіонів УЄФА

1 – Ліон; 2 – ПСЖ; 3 – Барселона; 4 – Челсі; 5 – Вольфсбург; 6 – Русенгорд; 7 – Манчестер Сіті; 8 – Баварія.

Досліджуючи показники результативності техніко-тактичних дій провідних жіночих команд у матчах ліги чемпіонів у чвертьфіналі встановлено, що 12 із 37 голів були забиті після стандартних положень, п'ять із них – з пенальті, що означало спад порівняно з фінальним турніром попереднього сезону, де 39% голів було забито зі стандартних положень – жодного з пенальті.

У матчах Ліги чемпіонів УЄФА провідними командами з гри в середньому було забито менше двох голів за гру – показник, що був значно завищений чотирма голами фіналу. Як і в попередньому сезоні, кожна третя спроба

забити гол була точною, тобто у створ воріт, а середня кількість голевих спроб на команду також залишилася на рівні 11,5 разів. Аналіз матчів Ліги чемпіонів УЄФА встановив, що іспанська команда «Барселона» зазвичай добре володіла м'ячем і грала на підході в останній третині поля суперника, але їй часто бракувало кінцевого завершального удару, проте її ефективність її покращилась у порівнянні з попереднім сезоном. На рис. 4 видно, що команді Барселона необхідно було 5,2 спроб проведення атак, щоб забити гол у ворота суперника.

Отримані результати свідчать, що для проведення ефективних атак

провідними командами Ліги чемпіонів УЄФА, необхідно в середньому провести 10,3 атаки у ворота суперника. Найвищі показники кількості спроб проведення ефективних атак, встановлено у команд Барселона (5,5 атаки) та команди Челсі (5,6

%

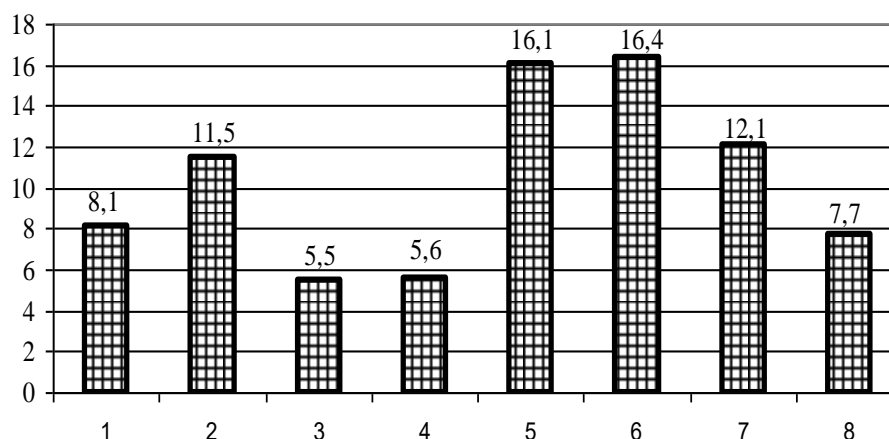

Рис. 4. Середня кількість спроб проведення ефективних атак

1 – Ліон; 2 – ПСЖ; 3 – Барселона; 4 – Челсі; 5 – Вольфсбург; 6 – Русенгорд; 7 – Манчестер Сіті; 8 – Баварія.

Тенденція до високих оборонних ліній призвела до того, що класичні контратаки з глибоких позицій стали рідкісними – помітним винятком стала «Баварія», яка, як згадувалося раніше, зазвичай віддавала перевагу низькому захисному блоку. У першому матчі проти «Челсі» вона провела три-чотири хороші контратаки, але не змогла забити. У чвертьфіналі німецька команда забила гол у ворота після швидкого виходу в контратаку після кутового, виконаного «Русенгордом», а її переможний гол у домашньому матчі проти «Челсі» був результатом швидкого прориву правого захисника. Для ефективної контратаки потрібні швидкі гравці, здатні швидко долати певну відстань, можливо навіть, з власного штрафного майданчика до штрафного майданчика противника.

Провідні команди продемонстрували в іграх тактичну гнучкість, тренери вносили структурні коригування або змінювали профіль команди, переставляючи гравців з різними індивідуальними профілями, або від матчу до матчу, або в рамках однієї гри.

атаки). Найбільшу кількість спроб для проведення ефективних атак, було необхідно для німецької команди Русенгорд – 16,4 атаки у ворота суперника.

Висновки. Процеси, які спостерігаються в іграх жіночих команд у футболі, зокрема під час проведення Ліги чемпіонів УЄФА серед жіночих команд, вимагають розвитку та вдосконалення методів організації тренувальної та змагальної діяльності. Вирішення даної проблеми на сучасному етапі розвитку футболу, можливе лише шляхом інтенсифікації та індивідуалізації навчально-тренувального процесу, тому вкрай актуальними є дослідження показників змагальної діяльності провідних футбольних команд світу.

Результати дослідження змагальної діяльності провідних жіночих команд у матчах Ліги чемпіонів УЄФА встановили, що високий пресинг стає все більш ефективним через тенденцію до збільшення кількості коротких передач від воротаря. Це підвищує рівень захисту та інтенсивності пресингу, коли суперники шукають можливість будувати атаку.

Порівняльний аналіз виконання флангових передач провідними командами-учасницями Ліги чемпіонів УЄФА встановив, що високі передачі з

флангу менш ефективні, ніж гострі передачі низом.

Тенденції розвитку сучасної гри у футбол, характеризуються високими оборонними лініями, що вплинуло на швидкі контратаки з низького пресингу, який став менше використовуватися, лише окремі команди віддають перевагу низькому захисному блоку.

Перспективи подальших досліджень будуть спрямовані на дослідження структури та змісту техніко-

тактичних дій кваліфікованих футболісток у відповідності до специфіки ігрового амплуа. тактичних дій кваліфікованих футболісток у відповідності до специфіки ігрового амплуа.

Конфлікт інтересів. Автори заявляють про відсутність будь-якого конфлікту інтересів.

Джерела фінансування. Ця стаття не отримала фінансової підтримки від державної, громадської або комерційної організації.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

- Дорошенко, Е.Ю., Цапенко, В.О., Шалфеев, П.О., Петров, В.О., & Гусак, О.Ю. (2006). Параметри змагальної діяльності кваліфікованих футболістів (на прикладі ігор чемпіонату світу 2006 року). *Педагогіка, психологія і медико-біологічні проблеми фізичного виховання та спорту*, (12), 59-65.
- Дулібський, А.В. Дулібський, А.А., & Огірко, І.В. (2021). Тактико-стратегічна спрямованість спортивного відбору атакуючих флангових захисників-латералів у футболі. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 15, Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт)*, 8(139), 47–57. [https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2021.8\(139\).08](https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2021.8(139).08)
- Карпа, І. Ріпак, І., & Гандзин Р. (2019). Показники техніко-тактичної підготовленості кваліфікованих захисників у футболі. *Науковий часопис НПУ ім. М. П. Драгоманова, Серія 15, Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт)*, 5 К (113)19, 148-152.
- Карпа, І. (2018). Форми проведення тренувальних занять у навчально-тренувальному процесі кваліфікованих футболістів. *Фізична культура, спорт та здоров'я нації* : зб. наук. пр., Вінниця, 5(24), 215-221. DOI: 10.31652/2071-5285-2018-5-24-215-221
- Костюкевич, В., Щепотіна, Н., & Стасюк В. (2019). Теоретико-методичні підходи щодо програмування тренувального процесу спортсменів у макроциклі. *Фізична культура, спорт та здоров'я нації*, 8 (27), 145-156.
- Наконечний, Р.Б., Хіменес, Х.Р., & Котов, С.М. (2022). Сучасні уявлення щодо тактичної підготовленості юних футболістів. *Спортивна наука та здоров'я людини*, 1, 66–88.
- Наконечний, Р.Б., & Хіменес, Х.Р. (2021). Передумови якісної реалізації тактичної підготовки футболістів 11–12 років. *Теорія і методика фізичного виховання і спорту*, 4, 8–13. <https://doi.org/10.32652/tmfvs.2021.4.8-13>.
- Соловей, О.М., & Соловей, Д.О. (2017). Змагальна діяльність футбольних клубів Європи в історичному аспекті розвитку виду спорту. *Здоров'я, спорт, реабілітація*, (3), 39-44.
- Стасюк, В. (2016). Порівняльний аналіз показників змагальної діяльності футболістів різної кваліфікації. *Фізична культура, спорт та здоров'я нації*, (2), 207-211.
- Шамардин, В.Н. (2011). Характеристика особенностей атакующих действий футбольных команд высокой квалификации. *Спортивный вестник Придніпров'я*, 1, 133–136.
- Ade, J.D., Fitzpatrick, J., & Bradley, P.S. (2016). High-intensity efforts in elite soccer matches and associated movement patterns, technical skills and tactical actions. Information for position-specific training drills. *Journal of Sports Sciences*, 34(24), 2205–2214.
- Chornobay, I., Matviyas, O., Kolobych, O., Fediuk, A., & Bazyliak, N. (2022). Differences in the interceptions, tackles and counterattacks of the World Champions in the final soccer matches of the 1994–2014 World Cup. *International Journal of Advanced Multidisciplinary Research and Studies*, 2, is. 4, 104–110.

- Karpa, I., Budzyn, V., Matviyas, O., Ripak, O., Lapychak, I. & Horkavyy, B. (2021). Improving the technical and tactical actions of qualified football players of various positions in certain areas of the field. *Journal of Physical Education and Sport*, 21(3), 1461-68. DOI:10.7752/jpes.2021.03186
- Kostiukevych, V, Imas, Y, Borisova, O, Dutchak, M, Shynkaruk, O, Kogut, I, Voronova, V, Shlonska, O, & Stasiuk, I. (2018). Modeling of training process of athletes in sports games in annual macrocycle. *Journal of Physical Education and Sport*, 18(1), 327-34. DOI:10.7752/jpes.2018.s144
- Khorkavyy, B. & Gargula, L. (2016). Szkolenie młodzieży na Ukrainie. Nowoczesna Piłka Nożna. *Teoria i Praktyka. Współczesne koncepcje szkolenia młodych piłkarzy nożnych*, Opole, 70–86.
- Terzis, A. (2020). *Diego Simeone Attacking Tactics – Tactical Analysis and Sessions from Atletico Madrid's 4-4-2*. Soccertutor.Com LTD.
- UEFA Champions League Retrieved from URL <https://www.uefatechnicalreports.com>.
- Jacobs J. C. (2014). Programme-Level Determinants of Women's International Football Performance. *European Sport Management Quarterly*, 14 (5), 521–537.

Стаття надійшла до редакції: 15.10.2023

Опубліковано: 01.11.2023

Annotation. *Karpa Ihor, Ripak Ihor, Vitaliy Lobasyuk, Shanta Ivan. Analysis of tactical actions of women's football teams participating in the UEFA Champions League. The processes observed in women's football, in particular in the conduct of the UEFA Champions League among women's teams, require the development and improvement of methods of organizing training and competitive activities. Solving this problem at the current stage of football development is possible only through the intensification and individualization of the educational and training process, as well as by researching the indicators of competitive activity of the leading teams. An example of this is the UEFA Champions League games, where teams demonstrate extremely high indicators that characterize competitive activity and determine the current trends in the development of women's football in the world. The purpose of the work is to determine the characteristics of the tactical actions of the leading women's football teams in matches of the UEFA Champions League. Materials and methods of research.* Analysis and generalization of literary sources, theoretical interpretation and explanation, method of historical analogies, pedagogical observation, elements of mathematical statistics. **The results of the research.** The analysis of competitive performance indicators established that the high pressing has become an integral part of the game of the leading women's teams in UEFA Champions League matches. The French clubs lead the rating by the indicator of pressing intensity, their indicator was within 9.3 passes (Lion) to 9.9 passes (PSG) that was established. The lowest indicators of the intensity of pressing in the German team Bayern – 22.7 passes. The obtained results of the analysis of the average number of passes from the flank per game, as well as the percentage of their efficiency, indicate their low efficiency, since this indicator is in the range from 12% (Rusenord) to 29.2% (Barcelona), which affects the effectiveness of attacks after high transfers from the flank. The obtained results of the study indicate that in order to carry out effective attacks by the leading women's teams of the UEFA Champions League, it is necessary to carry out an average of 10.3 attacks on the opponent's goal. The highest indicators of the number of attempts to carry out effective attacks were established by the Barcelona team (5.5 attacks) and the Chelsea team (5.6 attacks). **Conclusions.** A high pressing is becoming more effective due to the tendency to increase the number of short passes from the goalkeeper that was established by the results of a study of the competitive performance of the leading women's teams in UEFA Champions League matches. This increases the level of defense and the intensity of the pressing when the opponents look for opportunities to build an attack. The high passes from the wing are less effective than sharp passes from the bottom, this is due to the high level of preparation of central defenders and goalkeepers that was established by the comparative analysis of the execution of wing passes by the leading teams participating in the

UEFA Champions League. The development trends of the modern football game are characterized by high defensive lines, which influenced quick counterattacks from low pressing, which became less used - only certain teams usually prefer a low defensive block.

Keywords: *competitive activity; women's football; pressing; tactics; Champions League; UEFA.*

Reference

- Doroshenko, E.Y., Tsapenko, V.O., Shalfyeyev, P.O., Petrov, V.O., & Husak, O.Y. (2006). Parametry zmahal'noyi diyal'nosti kvalifikovanykh futbolistiv (na prykladi ihor chempionatu svitu 2006 roku) [Parameter of competitive activity of qualified football players (on the example of the 2006 World Cup games)]. *Pedahohika, psykholohiya i medyko-biologichni problemy fizychnoho vykhovannya ta sportu* [Pedagogy, psychology and medical and biological problems of physical education and sports], no (12), 59-65. [in Ukrainian].
- Dulibskyi, A.V., Dulibskyi, A.A., & Ohirko, I.V. (2021). Taktyko-stratehichna spriamovanist sportyvnoho vidboru atakuvalnykh flanhovykh zakhysnykiv-lateraliv u futboli [Tactical-strategic orientation of the sports selection of attacking flank defenders-laterals in football]. *Naukovyy chasopys NPU imeni M. P. Dragomanova. Seriya 15 : Naukovo-pedagogichni problemy fizychnoyi kultury (fizychna kultura i sport)* [Scientific journal of NPU named after MP Drahomannov. Series 15: Scientific and pedagogical problems of physical cultur (physical culture and sports)], no 8 (139), 47-57. [https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2021.8\(139\).08](https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2021.8(139).08) [in Ukrainian]
- Karpa, I., Ripak, I., & Handzyn, R. (2019). Pokaznyky tekhniko-taktychnoi pidhotovlenosti kvalifikovanykh zakhysnykiv u futboli [Indicators of technical and tactical preparedness of qualified defenders in football]. *Naukovyy chasopys NPU imeni M. P. Dragomanova. Seriya 15: Naukovo-pedagogichni problemy fizychnoyi kultury (fizychna kultura i sport)* [Scientific journal of NPU named after MP Drahomannov. Series 15: Scientific and pedagogical problems of physical culture (physical culture and sports)], no 5 K (113), 148-152. [in Ukrainian]
- Karpa, I. (2018). Formy provedennia trenuvalnykh zaniat u navchalno-trenuvalnomu protsesi kvalifikovanykh futbolistiv [Forms of conducting training classes in the educational and training process of qualified football players]. *Fizychna kul'tura, sport ta zdorov'ya natsiyi* [Physical culture, sports and health of the nation], no 5 (24), 213-217. DOI: 10.31652/2071-5285-2018-5-24-215-221. [in Ukrainian].
- Solovey, O.M., & Solovey, D.O. (2017). Zmahal'na diyal'nist' futbol'nykh klubiv Yevropy v istorychnomu aspekti rozvytku vydu sportu [Competitive activity of European football clubs in the historical aspect of sports development]. *Zdorov'e, sport, reabylytatsyya* [Health, sports, rehabilitation], no (3), 39-44. [in Ukrainian].
- Stasyuk, V. (2016). Porivnyal'nyy analiz pokaznykiv zmahal'noyi diyal'nosti futbolistiv riznoyi kvalifikatsiyi [Comparative analysis of competitive activity of football players of different qualifications]. *Fizychna kul'tura, sport ta zdorov'ya natsiyi* [Physical culture, sports and health of the nation], no(2), 207-211. [in Ukrainian].
- Shamardyn, V.N. (2011). Kharakterystyka osobennostey atakuyushchykh deystvyy futbol'nykh komand vysokoy kvalyfykatsyy [Characteristics of the features of the attacking actions of highly qualified football teams]. *Sportvnyy visnyk Prydniprov'ya* [Sports Bulletin of the Dnieper], no 1, 133-136. [in Russian].
- Ade, J.D., Fitzpatrick, J., & Bradley, P.S. (2016). High-intensity efforts in elite soccer matches and associated movement patterns, technical skills and tactical actions. Information for position-specific training drills. *Journal of Sports Sciences*, 34(24), 2205–2214.
- Chornobay, I., Matviyas, O., Kolobych, O., Fediuk, A., & Bazyl'iak, N. (2022). Differences in the interceptions, tackles and counterattacks of the World Champions in the final soccer

matches of the 1994–2014 World Cup. *International Journal of Advanced Multidisciplinary Research and Studies*, 2, is. 4, 104–110.

Karpa, I., Budzyn, V., Matviyas, O., Ripak, O., Lapychak, I. & Horkavyu, B. (2021). Improving the technical and tactical actions of qualified football players of various positions in certain areas of the field. *Journal of Physical Education and Sport*, 21(3), 1461–68. DOI:10.7752/jpes.2021.03186

Kostiukevych, V., Imas, Y., Borisova, O., Dutchak, M., Shynkaruk, O., Kogut, I., Voronova, V., Shlonska, O., & Stasiuk, I. (2018). Modeling of training process of athletes in sports games in annual macrocycle. *Journal of Physical Education and Sport*, 18(1), 327–34. DOI:10.7752/jpes.2018.s144

Khorkavyu, B. & Gargula, L. (2016). Szkolenie młodzieży na Ukrainie. Nowoczesna Piłka Nożna. *Teoria i Praktyka. Współczesne koncepcje szkolenia młodych piłkarzy nożnych*, Opole, 70–86.

Terzis, A. (2020). *Diego Simeone Attacking Tactics – Tactical Analysis and Sessions from Atletico Madrid's 4-4-2*. Soccertutor.Com LTD.

UEFA Champions League Retrieved from URL <https://www.uefatechnicalreports.com>.

Jacobs J. C. (2014). Programme-Level Determinants of Women's International Football Performance. *European Sport Management Quarterly*, 14 (5), 521–537.

Відомості про авторів / Information about the authors

Карпа Ігор Ярославович: к.фіз.вих., доц. каф. футболу, 79007, Львівський державний університет фізичної культури імені Івана Боберського, вул. Костюшко, 11, м. Львів, Україна.

Ihor Karpa: PhD (physical education and sport), associate professor of the Department of Football Ivan Boberskiy Lviv State University of Physical Culture, Kostjushko str, 11, Lviv, Ukraine, 79007

E-mail: igr-karpa@ukr.net

<https://orcid.org/0000-0002-7686-8581>

Ріпак Ігор Миронович: к.фіз.вих., доц. каф. футболу, 79007, Львівський державний університет фізичної культури імені Івана Боберського, вул. Костюшко, 11, м. Львів, Україна.

Ihor Ripak: PhD (physical education and sport), associate professor of the Department of Football Ivan Boberskiy Lviv State University of Physical Culture, Kostjushko str, 11, Lviv, Ukraine, 79007.

E-mail: ihor_riyak@ukr.net

<https://orcid.org/0000-0002-8210-7420>

Лобасюк Віталій Сергійович: старший тренер відділення футболу, спеціаліст вищої категорії, Заслужений тренер України, 79026, Львівський фаховий коледж спорту, вул. Княгині Ольги 1, м. Львів, Україна

Vitaliy Lobasyuk: coach of the football department, specialist of the highest category, Honored Coach of Ukraine, Lviv Professional College of Sports, Knyahyni Olhy str., 1, Lviv, Ukraine, 79026.

E-mail: vitalikfutbol31@gmail.com

<https://orcid.org/0009-0002-7661-3295>

Шанта Іван Федорович: старший викладач кафедри фізичного виховання, 88000, Ужгородський національний університет, пл. Народна 3, м. Ужгород, Україна.

Shanta Ivan: teacher of the Department of Physical Education Uzhgorod National University, Narodna str. 3, Uzhhorod, Ukraine, 88000

E-mail: ivanshanta69@gmail.com

<https://orcid.org/0000-0002-2362-7901>